

အခန်း (၁၀)

ကိုယ်တိုင် အရူးလုပ်ခြင်းအမှားကို ရှောင်ပါ

“ဒီနေ့ ကိုသီဟ မလာတော့ဘူးကွ။ ငါ့ဆီကို ဖုန်းဆက်တယ်။ သူ့ကားသမား ပြဿနာတက်ပြန် ပြီလို့ ပြောတာပဲ။ ဘာဖြစ်တယ်မသိဘူး။”

“သီဟ ကားသမားက သူတပ်ရင်းမှူးဘဝကတည်းက တောက်လျှောက်သူနဲ့အတူ လိုက်နေတာပဲ။ ကားမောင်းတဲ့အတွေ့အကြုံလည်းအများကြီးရှိပါတယ်။ ဒီကောင်က အမောင်းကြမ်းတာတော့မဟုတ်ဘူး။ အယူအဆကလေးတွေ မမှန်တာကွ။ ငါ အငြိမ်းစားမယူခင်တုန်းက အစည်းအဝေးတစ်ခုကအပြန် သီဟ ကားနဲ့ ငါလိုက်လာခဲ့ဖူးတယ်။ ဗဟန်းအဝိုင်းမှာ အဝိုင်းပတ်လာတဲ့ကားကို ဦးစားမပေးဘဲ အတင်းဝင်တာ ကံကောင်းလို့ ချိတ်မိတော့မလို့။”

“အတွေ့အကြုံရှိတိုင်း ကျွမ်းကျင်မှုရှိတာမဟုတ်ဘူးဗျ။ အတွေ့အကြုံကနေ သင်ယူနိုင်မှ အသိ ပညာတိုးတက်လာမှာ။ အတွေ့အကြုံဆိုတာ ခေတ်စကားနဲ့ပြောရရင် ဒေတာ (Data) တွေပဲ ပေးတာပါ။ သင်ကြားမှုအတွက် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းတွေပေါ့။ အဲဒီဒေတာတွေကို အကဲဖြတ်၊ အနက်ကောက်နိုင်မှ အသိ ပညာအဖြစ် ပြောင်းလဲသွားမှာ။ ကိုသီဟ ကားသမားလိုလူမျိုးမပြောနဲ့ဗျာ။ ဉာဏ်ရည်ဉာဏ်သွေး အဆင့် မြင့်မားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေတောင် အတွေ့အကြုံကနေ သင်ခန်းစာဖော်ထုတ်နိုင်မှု မရှိကြဘူးတဲ့။ သုတေ သီပညာရှင်တွေရဲ့ စမ်းသပ်မှုတစ်ခုမှာ ဘာတွေရသလဲဆိုတော့ အတွေ့အကြုံရင့်ကျက်တဲ့ စိတ်ပညာ ပါရဂူကြီးများက လူနာတွေရဲ့ဦးနှောက်ချို့ယွင်းမှုကို (၆၅) ရာခိုင်နှုန်းသာ မှန်အောင် ခန့်မှန်းနိုင်တဲ့အချိန် မှာ စိတ်ပညာဘွဲ့ရ ကျောင်းသားတွေက (၆၇) ရာခိုင်နှုန်း၊ ပါရဂူကြီးများရဲ့ လက်ထောက်တာဝန်ထမ်း ဆောင်နေဆဲ လူငယ်တွေက (၇၀) ရာခိုင်နှုန်း မှန်အောင် ခန့်မှန်းနိုင်ကြတယ်တဲ့။ ပါရဂူကြီးတွေဟာ နှစ် ပေါင်းများစွာရှိခဲ့တဲ့ အတွေ့အကြုံတွေကနေ အနည်းငယ်သာ သင်ယူနိုင်ခဲ့ကြတယ်လို့ ဆိုရမလို့ ဖြစ်နေ တာပေါ့ဗျာ။”

“ကတ်သီးကတ်သတ်မေးတာတော့ မဟုတ်ပါဘူးကွာ၊ လူတွေဟာ ဘာကြောင့် သူတို့ရဲ့ အတွေ့ အကြုံတွေဆီက မသင်ယူချင်ကြတာလဲ။ အလကားသင်ပေးမယ့်ဆရာ ရှိနေလျက်နဲ့ အသင်မခံချင်တဲ့ ကလေးတွေလို ဖြစ်နေကြတဲ့ အကြောင်းရင်းပေါ့ကွာ။”

“အချက်နှစ်ချက်ရှိတယ်လို့ဖြေရမှာပဲ။ တစ်ချက်က ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အတွေ့အကြုံကရတဲ့ ဒေတာ ကို ကျွန်တော်တို့မှာအနက်ကောက်စရာနည်းက အမျိုးမျိုးဖြစ်နေတယ်။ နောက်တစ်ချက်ကတော့ တကယ် လို့ အဲဒီဒေတာဟာ သင်ယူဖို့အတွက် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပေါ်လွင်နေတယ်ဆိုရင်တောင် ကျွန်တော် တို့ဟာ ကိုယ့်ပုံရိပ်ကို ပိုကောင်းစေချင်ကြတယ်။ အကာအကွယ်ပိုရစေချင်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် အနက် ကောက်တဲ့အခါမှာ သွေဖည်မှုအစွဲတွေ ဝင်နေတတ်ပြန်တယ်။”

“နည်းနည်းရှုပ်သွားပြီ။ ဥပမာလေးနဲ့ ချီးမြှင့်ပါဆရာရယ်။”

“စပိန်နိုင်ငံ မဲဒရစ်မြို့က ထီလုပ်ငန်းဟာ ကမ္ဘာမှာ ရှေးအကျဆုံးနဲ့အကြီးဆုံး လုပ်ငန်းကြီးပဲ မဟုတ်လား။ တစ်ပတ်တစ်ကြိမ် ထီဖွင့်တယ်။ ခရစ်စမတ်အချိန်အခါမှာ ဖွင့်တဲ့ထီက အကြီးကျယ်ဆုံးပဲ။”

ထီဖွင့်ပွဲမှာ အရိုးသားဆုံး၊ အမှန်ကန်ဆုံးဖြစ်စေဖို့အတွက် မဲဒရစ်မြို့က မိဘမဲ့ကလေးတွေကို ဆုမဲနှိုက် ခိုင်းတယ်။ အဲဒီပွဲမှာ လူတစ်ယောက်က အကြီးဆုံးဆုကြီးကို ဆွတ်ခူးသွားတော့ သူ့ကို သတင်းထောက် တွေက သွားမေးကြတယ်။ ခင်ဗျား ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ဒီဆုကို ရလာတာလဲဆိုတော့ သူက (၄၈) နဲ့ဆုံးတဲ့ ဂဏန်းကို ရှာထိုးလို့ ဒီဆုကြီးရခဲ့တယ်လို့ ပြန်ပြောတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ (၄၈) ကို ရွေးရတာလဲဆိုတော့ (၇) ရက်ဆက်တိုက် နံပါတ် (၇) တွေချည်းပဲ သူအိမ်မက်မက်တယ်တဲ့။ အဲဒါကြောင့် ခုနစ် ခုနစ်လီ လေး ဆယ့်ရှစ် ဆိုပြီး ထိုးလိုက်တာပဲတဲ့”

“လေးဆယ့်ကိုးဖြစ်ရမှာပေါ့ကွ”

“ဟုတ်တယ်။ အဲဒီလူက အလီမကျော့ဘူးလေ။ ဆိုလိုတာက ဒီလူဟာ သူကံကောင်းလို့ထီပေါက် တာကို သူ့ရဲ့ပင်ကို စွမ်းရည်တစ်ခုခုကြောင့် ပေါက်မဲကိုမရရအောင် နှိုက်ယူနိုင်ခဲ့သလို ကိုယ့်ဂုဏ်ကို တင်နေတာပဲ။ သူ့ကိုယ်သူ ဂုဏ်တင်ပြောတာမှန်းလည်း သူမသိရှာဘူးလေ။ တကယ်တော့သူဟာ အမှန် တကယ် မထိန်းကျောင်းနိုင်တဲ့ အလုပ်တစ်ခုကို ထိန်းကျောင်းနိုင်တယ်လို့ ထင်ယောင်ထင်မှား ဖြစ်နေ တာပဲ”

“အလုပ်တစ်ခု အဆင်ပြေအောင်မြင်သွားရင် ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် အထင်ကြီးတဲ့စိတ် ဝင်တတ်တာ ဓမ္မတာပဲ မဟုတ်ဘူးလားကွ”

“လူအများစုမှာ ဖြစ်နေတာဆိုတော့လည်း ဓမ္မတာလို့ပဲ ပြောရတော့မှာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ မိမိကိုယ်ကို တန်ခိုးကြီးမားတယ်လို့ ထင်မိခြင်းဟာ မိမိရဲ့ အတွေ့အကြုံတွေက သင်ခန်းစာတွေကို သင်ယူမှုလုပ်တဲ့ နေရာမှာ လမ်းကြောင်းသွေဖည်သွားစေနိုင်တယ်ဆိုတာကိုတော့ သတိထားရလိမ့်မယ်”

“နေပါဦးကွ၊ မင်း ခုနပြောတဲ့ မထိန်းကျောင်းနိုင်တဲ့ အလုပ်တစ်ခုကို ထိန်းကျောင်းနိုင်တယ်လို့ ထင်ယောင်ထင်မှားဖြစ်ခြင်းဆိုတာ ဘာကိုဆိုလိုတာလဲ။ ရှင်းပါဦးကွ”

“ထီပေါက်တဲ့လူဟာ ထီလက်မှတ်နံပါတ်ကို သေသေချာချာရွေးဘူးလားလို့မေးရင် ရွေးတယ်။ ဆုကြီးကော မရဘူးလားမေးရင် ရတယ်။ ဒါဖြင့် သူ့ရဲ့အောင်မြင်မှုဟာ သူ့ရဲ့အသိဉာဏ်ပညာ ကြွယ်ဝမှု ကြောင့်လို့ပြောရင် ခင်ဗျားယုံမလား။ ဘာဖြစ်လို့ မယုံတာလဲ။ ရှင်းနေတာပဲ။ ဒါဖြစ်ခေါင့်ဖြစ်ခဲကိစ္စတစ်ခု ပဲလို့ ခင်ဗျားပြောမှာပဲ မဟုတ်လား။ ဖြစ်ခေါင့်ဖြစ်ခဲဆိုတာ ထိန်းကျောင်းလို့မရခြင်းပေါ့။ ထီပေါက်သူ ပြောတာက သူဖြစ်စေချင်သလို ဖြစ်လာခဲ့တဲ့ သဘောပြောတယ်။ ထိန်းကျောင်းလို့ရတယ်လို့ အထင်မှား နေတာပဲ (**Illusion Of Control**) ပေါ့။ ဒါက အလွယ်တကူ မြင်နိုင်တဲ့ဥပမာတစ်ခုပါ။ ဒီလိုအဖြစ် အပျက်မျိုး အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်အားလုံး လိုလိုမှာ ဖြစ်နေကြတာပဲ။ အောင်မြင် မှုတစ်ခုခုမှာ ကိုယ့်ရဲ့စွမ်းဆောင်မှု အနည်းငယ်မျှ ပါခဲ့တယ်ဆိုရင် ဒီအောင်မြင်မှုရဲ့ အဓိကအကြောင်း အရင်းဟာ ကံကောင်းလို့ပါလို့ ဝန်ခံဖို့အတော်ခက်သွားပြီ။ အောင်မြင်မှုရဲ့ ဘယ်အစိတ်အပိုင်းဟာ တိုက် ဆိုင်မှုကြောင့်ဖြစ်ပြီး ဘယ်အစိတ်အပိုင်းဟာ ငါ့ရဲ့အသိဉာဏ်ပညာအရည်အချင်းကြောင့် ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ခွဲခွဲခြားခြားသိမှ ဘယ်လိုအလုပ်မျိုးကို အလားတူထပ်လုပ်ရမယ်။ ဘယ်အလုပ်မျိုးကို ဆက်မလုပ်သင့်ဘူး လို့ သင်ယူနိုင်မယ်မဟုတ်လား။ ဒါကြောင့် မှားယွင်းတဲ့ ဂုဏ်တင်မှုဟာ အတွေ့အကြုံက သင်ကြားလေ့ လာမှုအတွက် ကြီးမားတဲ့ အတားအဆီးတစ်ခုပါပဲ”

“အတွေ့အကြုံက သင်ယူနိုင်ဖို့အတွက် အရှိကိုအရှိအတိုင်း မြင်တတ်တဲ့ ယထာဘူတ အမြင်ရှိဖို့ လိုတယ်ပေါ့ကွာ မဟုတ်ဘူးလား”

“ဒါပေမဲ့ လူတိုင်းဟာ ပတ်ဝန်းကျင်ကို အစိတ်အပိုင်းကလေးတစ်ခုဖြစ်ဖြစ် ထိန်းကျောင်းနိုင်တယ် ဆိုတဲ့ ခံစားမှုလေး ရချင်ကြတယ်ဗျ။ ဘာအာဏာမျှ မရှိတော့ဘူးဆိုတဲ့ ခံစားမှုဟာ စိတ်ဓာတ်အင်အားကို ချညှို့နဲ့စေတယ်မဟုတ်လား။ အငြိမ်းစားယူလိုက်ရတာနဲ့ တချို့လူတွေဆို စိတ်ဓာတ်တွေကျပြီး ရောဂါ အမျိုးမျိုးဝင်လာတာ အပေါင်းအသင်းတွေထဲမှာ တွေ့နေရတာပဲ။ သုတေသနပြုတဲ့လူတွေက သွားစိုက်ခုံ တစ်ခုမှာ လူနာအတွက်အသုံးပြုရမယ့် ခလုတ်ကလေးတစ်ခု တပ်ပေးထားကြည့်တယ်။ ဒီခလုတ်နှိပ်လိုက် ရင် သွားစိုက်ခုံမှာပါတဲ့ကိရိယာတွေအားလုံး ရပ်တန့်သွားမယ်လို့ပြောထားတယ်။ လူနာအတွက် ပတ်ဝန်း ကျင်ထိန်းကျောင်းနိုင်တဲ့ နည်းလမ်းကလေးတစ်ခု ပေးထားတာပေါ့ဗျာ။ ဒီလူနာဆီက ဆန္ဒယူကြည့်တော့ အဲဒီခုံမှာထိုင်ပြီး ကုသရတာ ပိုပြီးစိတ်ချမ်းသာတယ်။ သက်သောင့်သက်သာ ရှိတယ်လို့ အဖြေရခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘယ်လူနာမှ အဲဒီခလုတ်ကလေးကို အသုံးမပြုဖြစ်ကြပါဘူး။ လူတိုင်းမှာ ပတ်ဝန်းကျင်ကို တစ်စုံ တစ်ရာ ထိန်းကျောင်းနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ ခံစားမှုလိုအပ်ချက်ကလေး ရှိနေတယ်ဆိုတာကို သတိပြုမိစေချင်လို့ ပြောတာပါ။ ဒါပေမဲ့ ဒီခံစားမှုကပဲ ဒုက္ခပေးတာတွေလဲ မနည်းပါဘူး။ ဆင်းရဲချမ်းသာမရွေး၊ အဆင့် အတန်းမရွေး၊ အလောင်းအစားတွေမှာ ငွေကုန်ကြေးကျခံနေကြတာ သူတို့ပတ်ဝန်းကျင်ကို သူတို့ထိန်း ကျောင်းနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ ခံစားမှုကလေးကြောင့် ပဲပေါ့ဗျာ”

“အလောင်းအစားပါမှ လက်ရည်တက်တယ်ဆိုပြီး ငွေပေါတဲ့လူတွေက ဂေါက်ကွင်းထဲမှာ ကျင်း တိုင်းလောင်းပြီး ကစားနေကြတာကွ။ ငါတို့လို အငြိမ်းစားတွေသာ ကိုးကျင်းပြည့်ခါနီး ဇီးရိုးကလေး တစ်လုံးခေါ်ဖို့တောင် အတော်စွန့်ရတာ”

“လက်ရည်တက်တယ်ဆိုတာကတော့ ရှင်းရှင်းကလေးတွေရင် နည်းလမ်းတကျ လေ့ကျင့်၊ များ များလေ့ကျင့်၊ များများရိုက်၊ အချက်တိုင်းဂရုစိုက်ရိုက်ရင် တက်မှာပေါ့ဗျာ။ အလောင်းအစားပါမှ တက် တယ်ဆိုတာကတော့ အဓိကအကြောင်းအရင်းဖြစ်တဲ့ လေ့ကျင့်မှုကို သေးသိမ်စေပြီး တစ်ဆင့်ခံအကြောင်း ဖြစ်တဲ့ လောင်းကစားမှုကို ရှေ့တန်းတင်ထားတာပါ။ ဒါကို **ယုတ္တိတန်စေခြင်း (Rationalization)** လို့ ခေါ်တယ်။ မှားယွင်းမှုအတွက် ဝန်ခံရမယ့်ဝေဒနာကို ရှောင်ရှားလိုတဲ့အခါမှာ ယုတ္တိတန်အောင် လုပ်တာ ပါပဲ”

“အောင်မြင်မှုတွေ ရတဲ့အခါမှာ နာပစ်တာလို့ပြောပြီး ဆုံးရှုံးမှုဖြစ်တဲ့အခါ နင်ပစ်တာလို့ စွပ်စွဲတဲ့ အင်္ဂလိပ်ခေတ်က ပုံပြင်ကလေးကို မိမိကိုယ်ကို အကာအကွယ်ယူတဲ့သဘောဖြစ်မယ် ထင်တယ်”

“လူတွေဟာအနာဂတ်စီမံချက်လုပ်တဲ့အခါမှာရော၊ အောင်မြင်တဲ့ဖြစ်ရပ်အတွက် ပြန်လည်သုံးသပ် တဲ့အခါမှာရော သူတို့ရဲ့ထိန်းကျောင်းနိုင်မှုကို ပိုပိုသာသာခန့်မှန်းလေ့ရှိကြတယ်။ ဆုံးရှုံးတဲ့ဖြစ်ရပ်၊ မကောင်းတဲ့ဖြစ်ရပ်အတွက် ပြန်သုံးသပ်တဲ့အခါကျရင်တော့ သူတို့ရဲ့အမှားအယွင်းကို လျှော့တွက်ကြပြန် တယ်။ အမှားအယွင်းတွေအတွက် ယုတ္တိတန်အောင် ဘယ်လိုလုပ်လေ့ရှိသလဲဆိုရင် -

- တကယ်ပြောခဲ့ လုပ်ခဲ့တာကို မေ့ချင်ယောင် ဆောင်နေတတ်တယ်။

- ဆုံးရှုံးမှုအတွက် တခြားလူတွေအပေါ်မှာ သဘာဝမကျစွာ အပြစ်တင်တယ်။ ဒါမှမဟုတ် လည်းကြိုတင်ပြီး မမျှော်မှန်းနိုင်ဘူးလို့ ထင်ရတဲ့အကြောင်းအချက်တွေအပေါ်မှာ အပြစ် တင်တတ်တယ်။
- မူလက ကြိုတင်ခန့်မှန်းချက်တွေကိုနားလည်မှုလွဲတယ်၊ အနက်ကောက်မှုလွဲတယ်လို့ ပြော တတ်တယ်။
- ဆုံးရှုံးမှုဟာ အရေးမကြီးပါဘူးဆိုတဲ့ သဘောမျိုးဖြစ်သွားအောင် လတ်တလောဦးစားပေးမှု ကို ပြောင်းလဲပစ်လိုက်တတ်တယ်။ (ဥပမာ - လူတစ်ယောက်က အလုပ်ထုတ်ခံရတဲ့အခါ အပြင်မှာရှာစားရင် ဒီထက်တောင် သာသေးတယ်လို့ ပြောတာမျိုးပေါ့)”

ဆရာကြည်ပြောတာတွေဟာ ဘာမျှအသစ်အဆန်းတော့ မဟုတ်ဘူး။ ငါတို့ဘဝသက်တမ်း တစ် လျှောက်လုံး ဒါမျိုးတွေ တွေ့ခဲ့ရတာပဲ။ ငါတို့ကိုယ်တိုင် မေ့ချင်ယောင် ဆောင်တာတွေလည်း ရှိမှာပဲ။ ဒါ ပေမဲ့ အခုပြောသလို ယုတ္တိတန်အောင် မေ့ချင်ယောင်ဆောင်ရမယ်ဆိုတဲ့ အမြင်နဲ့မဟုတ်ပါဘူးကွာ။ တ ကယ်မေ့တာလို့ ထင်တာပဲ”

“ဟုတ်တယ် ကိုတေဇရဲ့၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အကျိုးပြုစေတဲ့ ဖြေရှင်းချက်များဟာ သဘာဝအတိုင်း တကယ့်ကို ယုတ္တိရှိတယ်လို့ အမြဲထင်နေရတယ်။ အသံရဲ့တုန်ခါနှုန်းညှိပေးတဲ့ ခက်ရင်းခွက အသံညှိ ညွတ်မှုကို ဖြစ်စေသလို အဲဒီဖြေရှင်းချက်များက ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ သဟဇာတဖြစ်စေတယ်။ ဒါကြောင့်

ယုတ္တိတန်စေခြင်းဆိုတာ ရေတိုမှာတော့ ပြုမူဆောင်ရွက်သူအတွက် အကျိုးပြုပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ အမှားအယွင်းများကို ကိုယ်တိုင်အသိအမှတ် မပြုရင်တော့ ယုတ္တိတန်စေခြင်းဟာ အလွန်ကြီးမားတဲ့ ဆုံး ရှုံးမှုလို့ ခေါ်ရမှာပဲ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဘဝတစ်သက်တာလုံး ပြန်မရနိုင်တော့တဲ့ အရေးအကြီးဆုံး သင်ခန်းစာ ယူစရာ သတင်းအချက်အလက်များနဲ့ အတွေ့အကြုံများကို ဖျောက်ဖျက်ပစ်ခဲ့လို့ပါပဲ။ တစ်ခါ တုန်းက ကော်ပိုရေးရှင်းကြီးတစ်ခုရဲ့ အစီရင်ခံစာထဲမှာ ဓာတ်အားပေးစက်ရုံများအတွက် ကုန်ကျစရိတ် ခန့်မှန်းခြေတွက်တာ နည်းလွန်းတဲ့အတွက် စီမံကိန်း (၁၀) ခုမှာ (၁၅၃) ရာခိုင်နှုန်း ကုန်ကျခဲ့ကြောင်း တွေ့ခဲ့ရတယ်။ စီမံကိန်း မန်နေဂျာတွေက သူတို့ထိန်းကျောင်းခြင်း မပြုနိုင်တဲ့ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်မှုက စပြီး အစိုးရရဲ့နည်းဥပဒေ အပြောင်းအလဲများသည့် အကြောင်းအချက်ပေါင်း မြောက်များစွာကို အပြစ်ဖို့ ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကော်ပိုရေးရှင်းရဲ့အစီရင်ခံစာမှာ ကုန်ကျစရိတ်ခန့်မှန်းခြေ မှားယွင်းမှုရဲ့ (၇၄) ရာခိုင် နှုန်းဟာ ကြိုတင်မြင်တွေ့နိုင်ပြီး ကာကွယ်နိုင်တဲ့ကိစ္စတွေ ဖြစ်တယ်လို့ပြောလိုက်တယ်။ မန်နေဂျာများရဲ့ ယုတ္တိတန်စေခြင်းဟာ သူတို့အလုပ်အကိုင် တည်မြဲရေးအတွက် ရည်ရွယ်ရင်းဖြစ်သော်လည်း ကော်ပိုရေး ရှင်းက တာဝန်ရှိသူများက ဒီမန်နေဂျာများဟာ တန်ဖိုးလျှော့တွက်ခြင်းကြောင့် ရလာတဲ့ အတွေ့အကြုံ တွေကို သင်ခန်းစာယူမှုအားနည်းမှာ သေချာတယ်ဆိုပြီး ထိုက်သင့်တဲ့ အရေးယူဆောင်ရွက်မှုတွေ ပြုခဲ့ တယ်”

“တချို့ ဘော့စ်တွေကျတော့လည်း ရှူးရှူးရဲ့ရဲ့လုပ်မှာစိုးလို့ တင်ပြတဲ့လူတွေက နားဝင်အောင် ယုတ္တိတန်စေတဲ့ အချက်ကလေးတွေနဲ့ တင်ပြတာကိုလည်း ထည့်စဉ်းစားပါဦးကွာ”

“စီမံကိန်းတစ်ခု ဘာကြောင့်အောင်မြင်သလဲဆိုတာ ကိုယ့်ဘော့စ်ကို ယုတ္တိတန်စေခြင်းနည်းနဲ့ လမ်းလွှဲပေးဖို့ ခင်ဗျားတို့ကဆုံးဖြတ်ထားပြီးပြီဆိုရင်လည်း မလုပ်နဲ့လို့ မပြောပါဘူး။ ကိုယ့်ဆုံးဖြတ်ချက် နဲ့ကိုယ် လုပ်သွားပါ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီဘော့စ် မမြင်နိုင်တဲ့ မှတ်စုစာအုပ်ထဲမှာတော့ နောက်တစ်ခါ အလားတူ အမှားမျိုး မမှားရအောင် ဆုံးရှုံးရတဲ့အကြောင်းရင်း အစစ်အမှန်ကို ရေးဖြစ်အောင် ရေးထားလိုက်ပါဗျ။ တကယ်တမ်း ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောရမယ်ဆိုရင် လူတွေဟာ ယုတ္တိတန်စေခြင်းနည်း သုံးစွဲတာဟာ များ သောအားဖြင့် အခြားသူတွေအပေါ်မှာ အမြင်ကောင်းစေဖို့ထက် မိမိရဲ့အတွင်းစိတ် လိုအပ်ချက်အရ လုပ် နေကြတာများပါတယ်”

“ဆရာကြည့်ရဲ့စေတနာကို နားလည်ပါတယ်ကွာ၊ အတွေ့အကြုံက သင်ခန်းစာဖော်ထုတ်ခြင်း အလုပ်ကို မလုပ်ဖြစ်မှာစိုးလို့ ရေးမှတ်ခိုင်းတာမဟုတ်လား။ တို့ကလည်း ဆုံးရှုံးမှုတစ်ခုဖြစ်လာရင် မုန်း ပစ်လိုက်၊ မေ့ပစ်လိုက်ချင်ကြတာပဲလေ။ ကဲ ဒါကတော့ ထားပါတော့၊ မင်းခုနပြောသလို အောင်မြင်မှု အတွက် ဂုဏ်တင်လိုခြင်း၊ ဆုံးရှုံးမှုအတွက် ယုတ္တိတန်စေခြင်းဆိုတဲ့ အစွဲတွေ ဝင်လာပြီဆိုရင် တို့ဘာလုပ် ကြမလဲ”

“ပထမအချက်ကတော့ စည်းရုံးဖို့လိုတယ်။ စည်းဆိုတာ တခြားမဟုတ်ပါဘူး။ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန် ကျနိုင် သမျှ ကျစေလိုတဲ့ စိတ်ဆန္ဒကိုပြောတာပါ။ အမှားအယွင်းဆိုတာ မလွဲမသွေ ရှိမှာပဲဆိုတာကို အသိအမှတ် ပြုရမယ်။ တချို့နေရာတွေမှာဆိုရင် အမှားအယွင်းဟာ လိုအပ်ချက်တစ်ရပ်လို့တောင် ဖြစ်နေတယ်။ ရေနံ တွင်းတူးလုပ်ငန်းမှာ တွင်းခြောက်တွေ တွေ့ရှိမှုမျိုးပေါ့ဗျာ၊ အမှားအယွင်း ဘယ်တော့မှမဖြစ်တဲ့လူဟာ အလုပ်တာဝန်တွေလည်း သိပ်ပြီးမြောက်မှာမဟုတ်ပါဘူး။

ဒုတိယအချက်ကတော့ တကယ့်အမှားအယွင်းအစစ်နဲ့ တိုက်ဆိုင်မှုကြောင့်ဖြစ်ရတဲ့ကိစ္စကို ခွဲခြားသိဖို့ နည်းလမ်းခြောက်သွယ်ကို အသုံးပြုရမယ်။ နည်းလမ်းတစ်က အောင်မြင်မှုနဲ့ ဆုံးရှုံးမှု တိတိကျကျ မပေါ်သေးခင်မှာ တိုင်းတာရမယ့် မှတ်ကျောက်ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းချထားရမယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာထားရမယ်။ နည်းလမ်းနှစ်က မိမိရဲ့ ရွေးချယ်မှုတွေဟာ ထွက်ပေါ်လာမယ့် ရလဒ်အပေါ်မှာ ဘယ်လောက်အထိ လွှမ်းမိုးနိုင်မယ်ဆိုတာကို ကြိုတင်ပြီး အသေးစိတ်ပြုစုထားရမယ်။ နည်းလမ်းသုံးက ရလဒ်အဖြေမပေါ်ခင်နဲ့ ပေါ်ပြီးအချိန်တွေမှာ မိမိရဲ့စီမံကိန်းနဲ့ လုံးဝမသက်ဆိုင်တဲ့လူတွေကိုမေးရမယ်။ သူတို့စိတ်အထင် အရမယ့်အောင်မြင်မှု သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှုအတွက် မိမိအပေါ် ဘယ်လောက်ဂုဏ်ပြုသင့်တယ် သို့မဟုတ် အပြစ်တင်သင့်တယ်ဆိုတဲ့ အချက်ပဲတဲ့။ နည်းလမ်းလေးက တော့ ထပ်တလဲလဲပြုလုပ်ရတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်များအတွက် စာရင်းဇယား စစ်ဆေးမှုတစ်ခုဖြင့် ရလဒ်များ အပေါ် ခွဲခြားနိုင်မလားဆိုတာ ကြည့်ရမယ်။ ဒီနည်းလမ်းငါးကတော့ ဆုံးရှုံးမှုအားလုံးကို အချိန်ကာလ အလိုက် မှတ်တမ်းတင်ထားရမယ်။ အဲဒီမှတ်တမ်းက တိုနေရင် မယုံပါနဲ့။ ဒီစာရင်းထဲ ထည့်စရာ ကျန်ဦးမလားဆိုပြီး အခြားလူတွေကို မေးရဦးမယ်။ နည်းလမ်းခြောက်ကတော့ မကြာသေးခင်က ပြုလုပ်ပြီးစီးခဲ့တဲ့ စီမံကိန်းပေါ်က ရရှိခဲ့တဲ့ သတင်းအချက်အလက်အသစ်များကြောင့် မိမိပြင်ဆင်နေတဲ့ အနာဂတ်စီမံကိန်းမှာ ဘာတွေ ပြန်ဆန်းစစ်သင့်တယ်ဆိုတာကို သေသေချာချာ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ သုံးသပ်ရမယ်တဲ့”

“အောင်မြင်မှုအတွက်ဂုဏ်တင်ချင်တဲ့အစွဲ၊ ဆုံးရှုံးမှုအတွက် ယုတ္တိတန်ချင်တဲ့အစွဲဟာ အတော်ကြီးကို ခက်ခက်ခဲခဲ ချွတ်ရမှာပါကလား။ ဝယ်လင်တန်မြို့စားကြီး ပြောခဲ့တဲ့စကားဟာ မလွန်ဘူးထင်တယ်။ အောင်မြင်မှုဟာ အဖေတစ်ထောင်ရှိပြီး ဆုံးရှုံးမှုဟာ မိဘမဲ့ကလေးတစ်ယောက်ပါ ဆိုတာလေ”

“အဲဒီအစွဲတွေက ချွတ်လို့ရနိုင်တာ တော်သေးတယ်။ **ဖြစ်ရပ်နောက် သိမြင်မှုအစွဲ (Hindsight)** ကျတော့ ကုသဆေးမရှိတော့ဘူး။ ဒီအစွဲက ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျလိုတဲ့ စိတ်ဆန္ဒရှိရုံနဲ့လည်း ပယ်လို့မရဘူး။ သူက လူတွေရဲ့လိုလားတောင့်တချက်ထဲမှာသာ အမြစ်တွယ်နေတာမဟုတ်ဘူး။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာယန္တရားတစ်ခုလုံးထဲမှာပါ တွယ်ကပ်နေတယ်ဆိုတော့ ကျိုးကြောင်းဆင်ခြင်မှုနဲ့ ထိန်းကျောင်းလို့မရဘူးပေါ့ဗျာ။ ပိုဆိုးတာက ဖြစ်ရပ်နောက် သိမြင်မှုအစွဲကြောင့် အဝဇ္ဇာတရားက ဘယ်လောက်ဖုံးလွှမ်းသွားသလဲဆိုရင် အတွေ့အကြုံက ဘာသင်ခန်းစာကိုမျှ ယူလို့မရတော့ဘဲ ဖြစ်သွားနိုင်တယ်”

“ကင်ဆာရောဂါထက် ဆိုးပါကလားဟေ့၊ နေပါဦးကွ၊ ရောဂါဆိုးပုံပဲပြောနေတယ် ဒီရောဂါက ဘယ်လိုဖြစ်လာသလဲဆိုတာလဲ ရှင်းပါဦးကွ”

“ဖြစ်ရပ်နောက် သိမြင်မှုအစွဲဆိုတာက အတိုခေါ်တာပါ။ မူရင်းစကားက ဖြစ်ရပ်နောက်ပိုင်းကာလမှာ သိနားလည်ခြင်း၏ မှားယွင်းသောအမြင်လို့ ခေါ်တယ်။ ကြိုတင်ခန့်မှန်းခြင်းတစ်ခုကို ဖြစ်ရပ်မတိုင်မီ ကာလ ပြုလုပ်ရန်ခက်ခဲသော်လည်း ဖြစ်ရပ်ပြီးဆုံးသွားပြီးနောက်ပိုင်းမှာ အလွယ်တကူ ပြန်လည်မြင်တွေ့နိုင်ပါတယ်။ ဖြစ်ရပ်နောက် ပြန်စဉ်းစားတဲ့အခါမှာ အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ အခြေအနေတွေကို ပိုပြီးနားလည်နိုင်စွမ်းရှိလာကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဖြစ်ရပ်နောက် အမြင်ကြည်လင်မှုဟာ ထင်ယောင်ထင်မှားဖြစ်ခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပြီးတော့ အတွေ့အကြုံက သင်ခန်းစာရယူဖို့အတွက် လုံးဝတားဆီးပိတ်ပင်ထားကြောင်း တွေ့ရတယ်တဲ့”

“မင်းရှင်းခါမှပိုရှုပ်သွားပြီ၊ အမြင်ကြည်လင်တယ်လည်း ပြောသေးတယ်။ အတိုင်းအတာတစ်ခုထိ အခြေအနေတွေ ပိုနားလည်တယ်လည်း ပြောသေးတယ်။ နောက်ပြီးတော့မှ ထင်ယောင်ထင်မှားဖြစ်တာဆို တော့ ငါဖြင့် ဘယ်လိုနားလည်ရမှန်းတောင် မသိတော့ဘူးဖြစ်နေပြီ”

“ဥပမာနဲ့ရှင်းပြရရင် ခင်ဗျားတို့သဘောပေါက်သွားမှာပါဗျာ။ သုတေသီတစ်ဖွဲ့က ၁၉၇၂-ခုနှစ်က အမေရိကန်သမ္မတရစ်ချက်နစ်ဆင် တရုတ်ပြည်မသွားခင်ကာလမှာ စမ်းသပ်လေ့လာမှုတစ်ခု လုပ်ခဲ့တယ်။ တက္ကသိုလ်အသီးသီးက ကျောင်းသားတွေကို နစ်ဆင်ရဲ့ခရီးစဉ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်တဲ့ ရလဒ် (၁၅) ခု ကို စဉ်းစားခိုင်းတယ်။

- အမေရိကန်ဟာ ပီကင်းမှာအမြဲတမ်း သံတမန်ဆက်ဆံရေးတစ်ခု တည်ဆောက်လိမ့်မယ်။
- နစ်ဆင်နဲ့ မော်စီတုံး အနည်းဆုံးတစ်ကြိမ်တော့ တွေ့ဖြစ်လိမ့်မယ်။
- နစ်ဆင်ဟာ ဆိုဗီယက်ဘက်က ဆန္ဒပြသူတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်ရလိမ့်မယ် အစရှိတဲ့ ကြိုတင် ခန့်မှန်းချက်တွေကို ပြောပြခိုင်းတာပါ။ နောက်ပြီး သူတို့ခန့်မှန်းချက်အတိုင်း ဖြစ်နိုင်ခြေ ဘယ်လောက်ရှိတယ် ဆိုတာလည်း မေးထားတယ်။ သမ္မတခရီးစဉ်ပြီးသွားတဲ့အခါ ဖြစ်ရပ် နောက်သိမြင်မှုကို ဆန်းစစ်နိုင်ဖို့အတွက် သူတို့မူလက ပြောထားတဲ့ ကြိုတင်ခန့်မှန်းချက် များနဲ့ ဖြစ်နိုင်ချေများကို ပြန်စဉ်းစားခိုင်းတယ်။ ကြိုတင်ခန့်မှန်းချက်ကို မူလအတိုင်း ပြန် တည်ဆောက်ခိုင်းတာပါ။ သုတေသီတွေက ကျောင်းသားတွေကို ပထမအကြိမ်မေးတာနဲ့ ဒုတိယအကြိမ်မေးတာ ရက်သတ္တနှစ်ပတ်ပဲ ကွာပါတယ်။ အဖြေကို စစ်ကြည့်တဲ့အခါကျ တော့ (၆၇) ရာခိုင်နှုန်းက သူတို့ရဲ့ ပထမအကြိမ် (နစ်ဆင်မသွားမီ) ခန့်မှန်းချက်များဟာ ဖြစ်ရပ်မှန်နဲ့ အမှန်တကယ် နီးစပ်တာထက်ပို၍ နီးစပ်တယ်လို့ထင်နေကြကြောင်း တွေ့ရ တယ်။ ဆိုလိုတာက နစ်ဆင်ဟာ မော်စီတုံးနဲ့ တွေ့လိမ့်မယ်ဆိုတဲ့ ဖြစ်နိုင်ခြေမျိုးကို နစ်ဆင် ခရီးမထွက်မီတုန်းက ခန့်မှန်းခဲ့တဲ့ အရေအတွက်ထက် ဒုတိယအကြိမ်ဖြစ်ရပ် နောက် သိမြင်မှုအပိုင်းမှာ ပိုပြီးခန့်မှန်းထားတာ တွေ့ရတယ်။ (နစ်ဆင်ဟာ မော်စီတုံးနဲ့ အမှန်တကယ် တွေ့ဆုံခဲ့တယ်ဆိုတာကို ကျောင်းသားတွေအားလုံး တီဗီ၊ ရေဒီယို၊ သတင်း စာကတဆင့် သိပြီးသားဖြစ်နေကြပြီလေ)။ နောက်လေးလမှ ရှစ်လ ကြားကာလအတွင်း လောက်(ကျောင်းသားများဟာ နစ်ဆင်မသွားမီကဘာတွေခန့်မှန်းထားခဲ့ကြသည်ကို တိတိ ကျကျ မမှတ်မိနိုင်တော့တဲ့ အချိန်က) မှာ တစ်ကြိမ် ဖြစ်ရပ်နောက်သိမြင်မှုကို ဆန်းစစ် ကြည့်ပြန်တယ်။ (၈၄)ရာခိုင်နှုန်းဟာ ခုနတုန်းကလိုပဲ မူလ ခန့်မှန်းချက်ဟာ ဖြစ်ရပ်မှန်နဲ့ အမှန်တကယ် နီးစပ်တာထက် ပိုနီးစပ်တယ်၊ ပိုမှန်တယ်လို့ထင်နေကြပြီး ဖြစ်ရပ်နောက် သိမြင်မှုအစွဲဝင်နေကြတာ တွေ့ရတယ်တဲ့။ ကဲဖြစ်ရပ်နောက် သိမြင်မှုအစွဲဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ် ရှင်းလောက်ပါပြီနော်”

“ဖြစ်ရပ်မတိုင်ခင်မှာ ဘယ်လိုဖြစ်မလဲဆိုတာ ခန့်မှန်းခိုင်းတယ်။ ဖြစ်ရပ်ပြီးသွားတဲ့အခါမှာလည်း မူလခန့်မှန်းခိုင်းထားတာ ပြန်ပြောခိုင်းတယ်။ အတိအကျ ပြန်ပြောနိုင်ဖို့ကောင်းသော်လည်း တကယ် ဖြစ်ရပ်နဲ့ ပိုနီးစပ်အောင် ပြောလာကြတယ်။ တကယ်ဖြစ်ရပ်ကို သိပြီးသားဖြစ်နေလို့ အစွဲဝင်သွားကြတာ နေမှာပေါ့။ မေ့လောက်တဲ့အချိန်ထပ်ပြီး မူလအတိုင်း ပြန်ခန့်မှန်းခိုင်းတဲ့အခါကျတော့ တကယ့်ဖြစ်ရပ်နဲ့

ပို၍နီးစပ်အောင် ပြောလာကြပြန်တယ်။ ဒါကို ဖြစ်ရပ်နောက် သိမြင်မှုအစွဲလို့ ခေါ်တယ် မဟုတ်လား။ အဲဒီတော့ ဒီအစွဲဟာ ဘာကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရတယ်ဆိုတာလည်း သိဖို့လိုသေးတယ်ကွ”

“ကျွန်တော်တို့အားလုံးဟာ ကမ္ဘာလောကကြီးမှာ အနာဂတ်အတွက်အာရုံခံနိုင်စွမ်း ရှိချင်ကြတယ်။ ဖြစ်ရပ်နောက် သိမြင်မှုအစွဲ ဖြစ်ရတဲ့အကြောင်းအရင်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကတော့ ဘာဖြစ်လာမလဲဆိုတာကို သိနေတယ်လို့ ခံစားနိုင်သူများ ဖြစ်ချင်ကြခြင်းရဲ့ ရလဒ်ကြောင့်ပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ ဒီထက်ပိုကြီးမားတဲ့ အကြောင်းအရင်းကတော့ ရရှိတဲ့သတင်းအချက်အလက်တွေကို ကျွန်တော်တို့ရဲ့စိတ်ထဲမှာ အသုံးပြုသွားတဲ့ နည်းလမ်းတစ်ခုကြောင့်ပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့စိတ်တွေဟာ ရရှိလာတဲ့ သတင်းအချက်အလက်များကို ရလာတဲ့အတိုင်းပဲ သိုလှောင်ထားတဲ့ ကက်ဘီနက်အကန့်ကလေးတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ ရရှိတဲ့ သတင်းအချက်အလက်တွေကို အပြင်းအထန် တည်းဖြတ်ကြတယ်။ သတင်းအစိတ်အပိုင်းကလေးတွေအဖြစ် အပိုင်းပိုင်း ဖြတ်တောက်ပစ်လိုက်ကြတယ်။ တည်းဖြတ်ပြီးတဲ့ သတင်းအတိုချုပ်တွေကို ဆက်စပ်မှုရှိတဲ့ သတင်းတွေနဲ့ ပေါင်းစပ်ပြီး စိတ်အာရုံနဲ့အစိတ်အပိုင်း မြောက်မြားစွာအတွင်းမှာ စီထားလိုက်တယ်။ အသစ်ဝင်လာတဲ့ သတင်းအချက်အလက်တွေကို ရှိပြီးသား အသိပညာဟောင်းတွေနဲ့ ပေါင်းစပ်စုစည်းထားလိုက်ပြန်တယ်။ အရက်အနီတစ်ခွက်ကို ရေထည့်ထားတဲ့ ဖန်ကရားထဲ လောင်းထည့်လိုက်သလို အသစ်နဲ့အဟောင်း ရောစပ်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပြောင်းပြန်လှန်ဖို့ သိပ်ခက်ခဲသွားတာပေါ့။ နှစ်ဆင်ဟာ သူ့ခရီးစဉ်အတွင်းမှာ မော်နဲ့တွေ့ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့အကြောင်း သိပြီးသွားတဲ့နောက်ပိုင်း စဉ်းစားပုံဟာ ခရီးစဉ်မတိုင်မီက စဉ်းစားပုံအတိုင်း ပြန်ဖြစ်အောင် လုပ်လို့မရတော့တာ အမှန်ပဲလေ။ ဒီလိုပဲပေါ့ဗျာ ခင်ဗျားတို့ အခု အသက် (၆၀) ကျော်အရွယ် ရောက်နေမှတော့ အသက်ငါးနှစ် ခြောက်နှစ် လောက်တုန်းက ဆွဲခဲ့တဲ့ပန်းချီကားအတိုင်း ပြန်ဆွဲလို့ရနိုင်ပါတော့မလား။ ဘယ်လောက်တူအောင်ဆွဲဆွဲ အနီးအဝေးမြင်ကွင်းနဲ့ အချိုးအစားက ကွာသွားပြီလေ။ ကျွန်တော်တို့ သင်ယူခဲ့တာ တတ်သိနားလည်ခဲ့တာတွေကို အလွယ်တကူ ဖျောက်ဖျက်ပစ်လို့ မရနိုင်တော့ဘူး။ ဒါဟာ ဖြစ်ရပ်နောက် သိမြင်ခြင်းအစွဲ ဘာကြောင့်ဖြစ်လာရသလဲဆိုတဲ့ မေးခွန်းရဲ့အဖြေပဲ”

“ဒီအစွဲဖြစ်လာပြီဆိုရင် အတွေ့အကြုံက လေ့လာသင်ယူခြင်း ဒါမှမဟုတ် ပြန်လည်ဖြည့်ဆည်းခြင်းဆိုတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း လုပ်ငန်းစဉ် စတုတ္ထအပိုင်းကို ဘယ်လိုမှ အကောင်အထည်ဖော်လို့ ရမှာမဟုတ်တော့ဘူး”

“ဟုတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုချတဲ့နေရာမှာ မှားနိုင်တဲ့ အဋ္ဌမမြောက်အချက်ကို ပြန်လည်ဖြည့်ဆည်းခြင်းနဲ့ပတ်သက်၍ ကိုယ်တိုင်အရူးလုပ်ခြင်းလို့ ခေါင်းစဉ်တပ်ထားတယ်။ မိမိ၏အတ္တစိတ်ကို ကာကွယ်ရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ ဖြစ်ရပ်နောက်သိမြင်ခြင်း၏ လှည့်စားမှုကို ခံရသဖြင့်လည်းကောင်း အတိတ်ကာလ အဖြစ်အပျက်များရဲ့ ရလဒ်များနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အမှန်ကို ပေါ်လွင်အောင် ဖော်ဆောင်နိုင်မှု မရှိခြင်းလို့ခေါ်ပါတယ်”

“ကဲ ကွင်းမဆင်းခင် နောက်ဆုံးတစ်ချက်တော့မေးချင်သေးတယ်ကွာ။ ဒီဖြစ်ရပ်နောက်သိမြင်ခြင်းအစွဲက ကုသလို့မရဘူးဆိုတော့ ဒီအစွဲမဖြစ်အောင် ရှောင်ရှားရမယ့်နည်းလမ်းကော မရှိဘူးလား။ အဲဒီနည်းလမ်းမသိလိုက်ရရင် သီဟကြီး မနေ့ကဖြစ်သလို ငါလည်းကတုန်ကယင် ဖြစ်နေမှာစိုးလို့ ရှင်းစမ်းပါဦးကွ”

“ဖြစ်ရပ်နောက်သိမြင်ခြင်းအစွဲဟာ ခုသောက် ခုပျောက်ဆေးမျိုးတော့ မရှိဘူး။ သုတေသနပြုချက် တွေအရဆိုရင် ဖြစ်ရပ်နောက်သိမြင်ခြင်းရဲ့ အန္တရာယ်တွေကို ဂရုတစိုက် နောက်ကနေလိုက်ပြီး သတိပေး နေရင်တောင်မှ သိပ်အကျိုးမထူးလှဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့် ကာကွယ်ရေးလုပ်ဖို့က ပိုအရေးကြီးတယ်။ လတ် တလောလုပ်နေတဲ့ တင်ကြိုခန့်မှန်းချက်တွေ၊ ယူဆချက်တွေကို ချိန်ဆမှုခိုင်ယာရီမှတ်တမ်းလုပ်ထားရင် ဒီအစွဲကို အများကြီး လျော့နည်းသွားစေတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် မိမိကိုယ်တိုင်ရော၊ လက်အောက်ငယ်သား တွေကိုပါမှတ်တမ်းထားဖို့ပြောရမယ်။ ရုံးခွဲတစ်ခုဖွင့်ဖို့ တင်ကြိုခန့်မှန်းချက်၊ အသစ်ခန့်လိုက်တဲ့ ဝန်ထမ်း တစ်ယောက် ဘယ်လိုအလုပ်လုပ်မလဲဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ခန့်မှန်းချက်၊ စေ့စပ်ဆွေးနွေးပွဲတစ်ခု ဘယ် လောက်အထိ တိုးတက်လာမလဲဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ခန့်မှန်းချက် အစရှိသဖြင့် ရေးထားရမယ်။ ဒါမှ လုပ်ငန်းတစ်ခုခု ဆုံးရှုံးသွားရင် အစကတည်းက ဒီလိုဖြစ်မယ်ထင်သားပဲဆိုတဲ့ **မိမိကိုယ်ကျိုးပြုအနက် ကောက်မှု (Self-Serving Interpretation)** ကို ကာကွယ်နိုင်တယ်။ အခုခေတ်မှာ ပီစီတွေ နေရာတကာ သုံးနေတာပဲ။ အခုပြောတဲ့ဆုံးဖြတ်ချက်ဆိုင်ရာ ချိန်ဆမှုခိုင်ယာရီမှတ်တမ်းတွေကို ကွန်ပျူတာထဲ ထည့် ထားလိုက်ရင် ပိုပြီး လုပ်လို့ကိုင်လို့ကောင်းတာပေါ့။ ခိုင်ယာရီမှတ်တမ်းကို အပြည့်အဝရေးသားဖို့ဆိုတာ ပေးရမယ့်အချိန်က များလွန်းတယ်။ ဒါကြောင့် အဓိကကျတဲ့ဆုံးဖြတ်ချက်တွေ လုပ်တော့မယ်ဆိုရင် အဲဒီ ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုသာမက ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရတဲ့ အကျိုးအကြောင်းကိုပါ ရေးသွင်းထားဖို့လိုတယ်။ ဒီလို မှတ်တမ်းမျိုးတွေ ရေးသွင်းထားရမယ်။ မကြာမကြာပြန်ပြီး ကိုးကားကြည့်ရှုမယ်ဆိုရင် လေ့လာမှတ်သား စရာတွေ တွေ့လာမှာ သေချာပါတယ်။ ဒီအတိုင်းလက်တွေ့လုပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုရင် သူတို့ရဲ့စိတ်ကူး ဉာဏ်တွေဟာ အံ့ဩစရာကောင်းလောက်အောင် တိုးတက်ပြောင်းလဲလာတာ တွေ့ရတယ်တဲ့။ ငယ်ငယ် တုန်းက ရေးခဲ့တဲ့ ခိုင်ယာရီစာအုပ်ကို အခုပြန်ဖတ်ကြည့်လေ။ ခင်ဗျားတို့ရဲ့ စိတ်ကူးဉာဏ်တွေ ဘယ် လောက်ပြောင်းလဲလာတယ်ဆိုတာ သိနိုင်တယ်မဟုတ်လား။ ဒါက နှစ်ကာလ အကြာကြီးကြာမှ တိုးတက် ရတဲ့ တိုးတက်မှုပဲ။ ခုနကပြောတဲ့ ချင့်ချိန်မှုခိုင်ယာရီကိုရေးထားပြီး လစဉ် သို့မဟုတ် သုံးလပတ်၊ လေး လပတ်တစ်ကြိမ်လောက် ပြန်ဖတ်ကြည့်မယ်ဆိုရင် ခင်ဗျားတို့ရဲ့စိတ်ကူးဉာဏ် တိုးတက်မှုနှုန်းမြန်လာတာ တွေ့ရလိမ့်မယ်။ ရာထူးကြီးကြီး တာဝန်ကြီးကြီးယူထားတဲ့လူတွေဟာ အလုပ်ကြီးအကိုင်ကြီး လုပ်နေတဲ့ လူတွေဖြစ်လို့ သူတို့ရဲ့ တန်ဖိုးရှိလှတဲ့ အလုပ်အကိုင် အတွေ့အကြုံတွေကနေပြီး ကျွန်တော်ပြောခဲ့သလို သူတို့ကိုယ်တိုင် စနစ်တကျ သင်ယူခြင်းဖြင့် သူတို့ရဲ့စိတ်ကူးဉာဏ်တွေဟာ အလျင်အမြန်တိုးတက်လာမှာ သေချာပါတယ်။ သူတို့လို အတွေ့အကြုံမျိုး အခြားလူတွေမှာ မရှိနိုင်သလို သူတို့လို အသိပညာတိုးတက် မှုနှုန်း တခြားလူတွေမှာလည်း မရနိုင်တဲ့အတွက် ပြန်လည်ဖြည့်ဆည်းခြင်းဟာ သူတို့အတွက် အကြီးမား ဆုံး ဆုလာဘ်ကြီးတွေဖြစ်သလို သူတို့ပါဝင်ဦးဆောင်နေတဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေအတွက်လည်း ဧရာမရွှေအိုး ကြီးရထားသလို တန်ဖိုးကြီးလှပါတယ်ဗျာ။ ကျွန်တော်တို့ကတော့ အရွယ်တွေ လွန်ကုန်ကြပြီ။ လျင်မြန် စွာပြောင်းလဲနေတဲ့ ကမ္ဘာကြီးမှာ ကျွန်တော်တို့ဟာ နည်းစနစ်ကောင်းတွေ မသိခဲ့ကြလို့ သင်ယူလေ့လာမှု နှေးကွေးခဲ့ကြရတယ်။ နောက်လူတွေ မြန်မြန်သင်ယူတတ်မြောက်နိုင်ကြပါစေလို့ ဆုတောင်းကြရတော့မှာ ပဲပေါ့ဗျာ”